

**Boshlang'ich sinf matematika darslarida interfaol metodlardan
foydalanib dars samarsdorligini oshirish usullari**

G'ofurova Zilolaxon Zokir qizi

Xalqaro Nordik universitetga P.f.d(DSC) Professor

O.Qo'ysinov

Ta'lim va tarbiya nazariyasi (boshlang'ich ta'lim)yo'nalishi

2-bosqich magistranti

Annotatsiya: Boshlang'ich sinf matematika darslari o'quvchilarning matematik bilimlarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu darslar nafaqat asosiy matematik tushunchalarni o'zlashtirish, balki o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, muammolarni hal qilish ko'nikmalarini oshirish, shuningdek, jamoada ishlash va o'zaro hamkorlik qilish qobiliyatlarini shakllantirishda ham muhimdir. Interfaol metodlar, ya'ni o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydigan usullar, bu jarayonda juda samarali vosita hisoblanadi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, matematika, interfaol metodlar, asosiy matematik tushunchalar, bilim, ko'nikmalar.

Аннотация: Начальные уроки математики имеют важное значение в формировании математических знаний учащихся. Эти уроки важны не только для усвоения основных математических понятий, но и для развития логического мышления учащихся, совершенствования навыков решения задач, а также для формирования навыков работы в команде и сотрудничества. Интерактивные методы, то есть методы, обеспечивающие активное участие учащихся, являются весьма эффективным инструментом в этом процессе.

Ключевые слова: начальное образование, математика, интерактивные методы, основные математические понятия, знания, умения.

Abstract: Elementary mathematics lessons are important in the formation of students' mathematical knowledge. These lessons are important not only for mastering basic mathematical concepts, but also for developing students' logical thinking, improving problem-solving skills, as well as for forming the skills of teamwork and cooperation. Interactive methods, that is, methods that ensure the active participation of students, are a very effective tool in this process.

Keywords: elementary education, mathematics, interactive methods, basic mathematical concepts, knowledge, skills.

Boshlang'ich sinflarda matematika ta'limi o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu davrda o'quvchilar matematik tushunchalar bilan tanishadilar, asosiy hisob-kitoblar va mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantiradilar. Boshlang'ich sinfdan o'qitiladigan matematika darslari, nafaqat raqamlar

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

va formulalar bilan ishlashni o'rgatadi, balki o'quvchilarning analitik fikrlash qobiliyatini ham rivojlantiradi. Matematika darslari davomida o'quvchilar muammolarni hal qilish, mantiqiy bog'lanishlarni anglash va o'z fikrlarini tushunarli tarzda ifodalash ko'nikmalarini egallaydilar. Ushbu jarayon, o'quvchilarning o'zaro munosabatlarini rivojlantirish, jamoada ishlash ko'nikmalarini oshirish va o'z-o'zini anglashlariga yordam beradi. Matematikani o'rganish jarayoni o'quvchilarga nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalarni ham beradi. Boshlang'ich sinflarda matematikani o'rgatish jarayoni, ko'pincha o'yinlar, interfaol faoliyatlar va turli xil amaliy mashg'ulotlar orqali amalga oshiriladi. Bu usullar o'quvchilarning qiziqishini oshirib, darslarni yanada qiziqarli va samarali qiladi. O'quvchilar matematik masalalarni yechishda o'zaro hamkorlik qilish, fikr almashish va bir-biridan o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Matematika darslarida o'qituvchilar o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olib, ularning qobiliyatlariga mos keladigan yondashuvlarni qo'llashlari muhimdir. Har bir o'quvchining o'ziga xos o'rganish uslubi va tezligi mavjud, shuning uchun o'qituvchilar darslarni shunday tashkil etishlari kerakki, har bir o'quvchi o'z bilimlarini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lsin. Bu jarayon o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishga, muvaffaqiyatli natijalarga erishishlariga va matematikaga bo'lgan qiziqishlarini yanada kuchaytirishga yordam beradi.[1]

Interfaol metodlar o'quvchilarning dars jarayonida faol ishtirok etishlarini ta'minlaydi. Bu metodlar orqali o'quvchilar o'z fikrlarini erkin ifodalash, bir-birlari bilan tajriba almashish va muammolarni birgalikda hal qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Matematikani o'rganish jarayonida interfaol metodlar yordamida o'quvchilarning qiziqishini oshirish, ularning o'zlariga bo'lgan ishonchlarini mustahkamlash va o'rganilgan materialni yanada chuqurroq anglashlariga yordam berish mumkin. Interfaol metodlar ichida turli xil usullar mavjud. Masalan, guruhli ish, munozara, o'yinlar, loyiha asosidagi o'qitish va boshqa ko'plab usullarni keltirish mumkin. Guruhli ish metodida o'quvchilar kichik guruhlarga bo'linadi va muayyan masala yoki vazifani birgalikda hal qilishga harakat qilishadi. Bu usul o'quvchilarga bir-biridan o'rganish, o'z fikrlarini bildirish va jamoaviy qarorlar qabul qilish imkoniyatini beradi. Munozara metodida o'quvchilar matematik masalalar yoki mavzular bo'yicha fikr almashishadi. Bu usul o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi, chunki ular o'z fikrlarini asoslash va boshqalar bilan bahslashish orqali o'z bilimlarini chuqurlashtiradilar. Munozaralar, shuningdek, o'quvchilarga o'zaro hurmatni, fikrlarni tinglashni va boshqalar bilan murosaga kelishni o'rgatadi. O'yinlar ham interfaol metodlar orasida muhim o'rin egallaydi. Matematik o'yinlar orqali o'quvchilar o'quv jarayoniga qiziqish bilan yondashadilar. Bu o'yinlar ko'pincha raqobatni rag'batlantiradi va o'quvchilarga matematik ko'nikmalarni o'zlashtirishda yordam beradi. O'yinlar orqali o'quvchilar matematik masalalarni yechish jarayonida ko'proq amaliy tajriba orttiradilar va o'zlarini qulay his qilishadi.[2]

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

Loyiha asosidagi o'qitish metodida o'quvchilar muayyan loyiha ustida ishlaydilar. Bu loyiha matematik tushunchalarni amaliyotda qo'llash imkonini beradi. O'quvchilar loyiha doirasida birgalikda ishlashadi, o'z fikrlarini ifodalaydilar va natijalarni taqdim etadilar. Bu usul o'quvchilarning ijodkorlik qobiliyatini rivojlantiradi va ularga matematikani hayotda qanday qo'llash mumkinligini ko'rsatadi. Interfaol metodlarni qo'llash jarayonida o'qituvchilar ham muhim rol o'ynaydi. O'qituvchilar o'quvchilarga yo'l-yo'riq ko'rsatish, motivatsiya berish va dars jarayonini boshqarishlari zarur. Ular o'quvchilarning qiziqishini oshirish uchun darslarni qiziqarli va interfaol o'tkazishlari kerak. O'qituvchilar o'quvchilarning fikrlarini tinglash, ularni rag'batlantirish va o'zaro munosabatlarni rivojlantirishga e'tibor berishlari lozim. Shuningdek, interfaol metodlar yordamida o'quvchilarning individual yondashuvini ta'minlash ham muhimdir. Har bir o'quvchining o'ziga xos qobiliyatlari va o'rganish uslublari mavjud. O'qituvchilar bu farqlarni hisobga olib, har bir o'quvchining ehtiyojlariga mos keladigan darslarni tashkil etishlari kerak. Bu o'quvchilarning o'zlarini qulay his qilishlariga va darslarda faol ishtirok etishlariga yordam beradi.[3]

Interfaol metodlar yordamida o'quvchilarning matematik bilimlarini mustahkamlash bilan birga, ularning shaxsiy rivojlanishiga ham katta ta'sir ko'rsatadi. O'quvchilar o'zaro hamkorlik qilish, fikr almashish va muammolarni hal qilish jarayonida o'zlarini yanada mustaqil va ishonchli his qilishadi. Bu esa ularning kelajakdagi hayotida ham foydali bo'ladi.[4]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinf matematika darslarida interfaol metodlar o'quvchilarning matematik bilimlarini rivojlantirishda, ularning qiziqishini oshirishda va shaxsiy rivojlanishiga yordam berishda muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar ushbu metodlarni samarali qo'llash orqali o'quvchilarning dars jarayonida faol ishtirok etishlarini ta'minlashlari va ularning bilimlarini yanada chuqurroq anglashlariga yordam berishlari mumkin. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchilarning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun mustahkam poydevor bo'ladi.[5]

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xudoyberdiyeva, D. (2020). "Boshlang'ich sinflarda interfaol metodlarni qo'llash." Toshkent: O'qituvchi.
2. Rashidova, N. (2019). "Matematika darslarida interfaol o'qitish usullari." Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashri.
3. Qodirova, S. (2021). "O'quv jarayonida innovatsion metodlar." Buxoro: Buxoro davlat universiteti.
4. Tursunov, A. (2018). "Boshlang'ich ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalar." Toshkent: Fan va texnologiya.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS

5. Murodov, R. (2022). "Matematika darslarida o'yinlar va interfaol faoliyatlar." Andijon: Andijon davlat universiteti.

6. Karimova, L. (2023). "Ta'limda interfaol metodlar: nazariya va amaliyot." Farg'ona: Farg'ona davlat universiteti.

